

Mirsad Hadžikadić:

Radi se o debati koja je trebala da bude na Federalnoj televiziji. Federalna televizija je javni servis polovine Bosne koja se zove Federacija BiH, i oni imaju odgovornost da omoguće svim kandidatima da izraze svoje stavove. To je zakazano prije nekoliko dana a prenos je trebao biti uživo. Isti entitet ima radio na kojem smo takođe svi mi kandidati imali priliku da vodimo debate o raznim temama, i to smo učinili. Federalna televizija je ponudila da isto uradi na državnoj televiziji. Nije mi se svidjelo što su razdvojili kandidate u dvije grupe. Način na koji sam ja to vidio je da su u jednoj grupi bili favoriti za pobijediti, a u drugoj autsajderi. Ja sam to protumačio kao glasove prošlosti i glasove budućnosti odnosno glasove promjena koje su potrebne Bosni. Poslao sam im upit gdje sam pitao zašto je tako urađeno i zašto nam nije svima data prilika da vodimo debatu jedni s drugima. Oni su odgovorili da je urednik odlučio da se suzi polje i da se svim kandidatima u dvije emisije da prilika da izraze svoje stavove. Međutim, podijelili su nas u dvije grupe prema nekakvim kriterijima, pa sam pitao koji su to kriteriji. Odgovorili su da su tu jedni koji su već učestvovali u političkom životu u prošlosti i koji su već u Parlamentu, a da drugu grupu sačinjavaju novi, i da ja ne mogu biti u istoj grupi sa onima koji su već dokazali svoje prisustvo u političkom životu. Pitao sam kako će, u bilo kom trenutku, građani ove države imati priliku da uporede njih i nas. Oni su odgovorili da je to jednostavno njihova odluka, i ja sam rekao da mi se to ne sviđa i da oni zapravo vrše uticaj na građane i da žele da građani vjeruju koji su favoriti a koji nisu, i radeći to oni pokazuju pristranost prema establišmentu umjesto da daju priliku glasovima promjene. Nije mi se to svidjelo. Učestvovao sam na toj debati na radiju, a sad je trebala biti ta debata na televiziji. Tad je jedan od naših mlađih članova tima došao na ovu ideju, rekavši da postoji medijska blokada prema meni, i da, ako želim da tu blokadu razbijem, treba da uradim nešto neobično, da napustim debatu i da na taj način izrazim svoj stav da se ne slažem sa takvom politikom. Rekao sam da ću ja to odlučiti jer bih ipak želio da imam priliku da izrazim naše stavove državnoj publici, a ako napustim studio onda neću imati tu priliku da se obratim publici. Nisam želio da oni ponesu teret te odluke, nego sam odlučio preuzeti teret te odluke na sebe. Tri dana sam razmišljao šta da uradim i trebam li to uraditi ili ne, i do posljednjeg trenutka nisam znao hoću li to uraditi ili neću. Međutim, par komentara moderatora prije programa me iznerviralo, jer je demonstriralo činjenicu da su oni svjesni šta

čine. Ljudi u SAD-u ne znaju da je javni servis odnosno da su javne televizije ovdje pod uticajem politike jer ima odbor koji nadgleda rad i organizaciju svake TV kuće. Ustanovljene stranke su stavile svoje članove u odbore tih organizacija, pa one nisu neutralne niti objektivne. Pomislio sam da je veća vrijednost pokazati građanima ove zemlje da se njima manipuliše, i u tom trenutku na samom početku programa kad su dali minutu svakom kandidatu da se predstavi, pomislio sam da je to prava prilika za izraziti taj stav i da pokažem ljudima da mi je važnije da oni razumiju šta je u igri i šta se dešava, nego da izrazim stavove o tome šta bih ja uradio kao član Predsjedništva, pogotovo sad kad smo već imali debatu sa istim ljudima na radiju o istim temama. Ljudi su dakle već znali šta ja mislim, pa sam želio da izrazim da nisam zadovoljan, te da protresem i šokiram naš narod kako bi razmislili o svojoj poziciji u ovoj državi i šta oni kao pojedinci treba da urade da bi doveli do promjena. Iskoristio sam svojih 60 sekundi da izrazim svoje stavove o pristranosti tog javnog servisa odnosno TV kuće, i to sam i uradio. Prekoračio sam 60 sekundi i došao do 70 sekundi. Još uvijek sam govorio kad se začuo zvučni signal za prekid. Nastavio sam još deset sekundi, a onda me moderator prekinuo na 80-toj sekundi. U tom trenutku sam zahvalio i poželio dobru debatu svim učesnicima, samo da pokažem da nemam nikakav animozitet prema njima, kao ni prema moderatoru, i onda sam napustio studio. To je šokiralo naciju. Cijela nacija je pričala o skandalu i o tome kako sam napustio studio. 96-97% komentara na društvenim medijima su pozitivni, gdje me nazivaju kraljem i kažu da se to tako radi i da im treba pokazati šta mislimo i da treba pokazati šta nam rade. Svi su izvijestili o tome - svi portali, sve TV kuće i sve novine osim jednih koje su u vlasništvu jednog od kandidata. Da, to je razbilo blokadu na trenutak, i sve do ovog trenutka, taj događaj kao i moja izjava o istospolnim brakovima iz jedne od prethodnih debata, što je bio prvi šok, na neki način su definisali kampanju - moju kampanju i kampanju svih ostalih. Iznenada smo bili drugačiji, promijenili smo politiku Bosne, i zaista mi je drago da se to dogodilo. Drago mi je da je ideja potekla od mlade osobe iz našeg tima i drago mi je da sam to uradio. Prije nekoliko minuta razgovarao sam sa jednim od portala i oni su me pitali o mojoj odluci da napustim studio. Pitali su me kako odgovaram ljudima koji pitaju zašto sam propustio priliku da komuniciram sa narodom Bosne; zašto sam propustio priliku da im kažem svoje stavove; zašto nisam iskoristio tu priliku da iznesem svoje mišljenje; zašto sam napustio studio. Ja sam odgovorio da ljudi već

znaju moje stavove jer smo već imali debatu na radiju sa istim ljudima i na iste teme, pa sam zato smatrao da je važnije probuditi narod Bosne i reći im kakva je situacija zapravo, do koje mjere i kako se njima manipuliše. Zato sam odlučio da je to ispravna stvar za uraditi. Dakle, odgovorio sam na pitanje precizno rekavši da je važnije za narod da razumiju situaciju nego da ponovo slušaju moje stavove. Vidjet ćemo. Mislim da je na kraju bilo vrlo pozitivno.

Clark Curtis:

Rekao si da si se malo uzdržavao da to uradiš, ali smiješiš se sve vrijeme dok mi pričaš o tome.

Mirsad Hadžikadić:

Da, zaista mi je drago što sam to uradio, jer prišlo mi je toliko ljudi dok sam šetao ulicama Bosne i Hercegovine, da mi zahvale za hrabrost da uradim ono što niko nikad nije uradio i da pokažem da mi je stalo do naroda. Smiješim se jer mislim na sve te ljude koji su mi prišli nakon toga, i koji su mi zahvalili što sam im dao nadu, što se borim za njihova prava, što se borim protiv establišmenta i za budućnost Bosne. Znam da ima i onih kojima se to nije svidjelo, ali mnogo je više onih koji kažu da je to bila ispravna stvar. Smiješim se jer sam pokazao da ja ne manipulišem njima i da mi je na umu najbolji interes Bosne, da sam dovoljno hrabar da uradim ono što je ispravno umjesto da radim ono što se očekuje.

Clark Curtis:

Pitaju li te sad zašto si tako dugo čekao da budeš ovakav?

Mirsad Hadžikadić:

Prije nisam imao priliku, jer ove debate se zakazuju sada pa nisam ni imao priliku da to uradim ranije. Kao što sam rekao, to i nije bilo baš isplanirano, bila je to preporuka člana mog tima o kojoj sam ja razmislio tri dana. Da, priznajem da sam imao privilegiju da čujem mišljenje odnosno savjet člana te profesije odnosno žurnalizma, koji je u suštini rekao da zna da razmišljam da li to uraditi ili ne, ali da ih ništa što kažem tokom debate neće protresti kao kad bih napustio studio, i da, ako želim poslati poruku i biti zapamćen po nečemu, on bi na mom mjestu napustio studio. Zahvalio sam mu i rekao da ću razmisliti o tome. Ali smatrao sam da je to mišljenje osobe iz svijeta medija vjerovatno dobar savjet. U ovom trenutku kad sam izložen nekoj vrsti blokade od strane određenih medija koji su pod uticajem vladajućih stranaka, smatrao

sam da je dopiranje do ljudi važnije od bilo čega drugog, tako da oni barem mogu reći da nisu znali za tog čovjeka ali on je to uradio i pa su oni čuli za njega zbog toga što je uradio, pa bi trebalo da pročitaju još malo o tome što on ima da kaže. Kroz tu jednu stvar, za tih 80 sekundi za koje ljudi kažu da su promijenile politiku Bosne, ja sam dopro do mnogo više ljudi nego što bih uradio da sam ostao i izrazio bilo kakve stavove o bilo kakvim temama, bez obzira kako inteligentno ili ne. Napustivši studio i pokazavši da imam hrabrost da uradim ispravnu stvar. I do danas smatram da je to ispravno, i drago mi je, jer toliko ljudi mi je prišlo nakon toga da mi kažu da su zahvalni što se borim za njihova prava.

Clark Curtis:

Sjedim s tobom ovdje u Sarajevu, u restoranu, i lično sam imao priliku vidjeti policajca koji ti je prišao i zahvalio za to što radiš i što pokušavaš da uradiš. Mora da ti pričinja zadovoljstvo, vidim to na tvom licu jer sam to lično vidio. Ali, ovo se sad dešava sve više i više.

Mirsad Hadžikadić:

Da, još jedna osoba je prišla kad si otišao po svoju opremu. Vlasnik ovog mjesta je prišao i pitao me šta može uraditi da pomogne. Intervju sa jednim od portala je upravo završio, i on je rekao da inače ne dozvoljava nijednoj stranci da tu dođe i pravi bilo kakve intervjuje, ali da je dopustio njima da me intervjuišu. Pitao sam možemo li imati zabavu ovdje na dan izbora, kao naše sjedište, i on je rekao da možemo, pa ćemo to uraditi. Neki dan sam šetao ulicama Sarajeva, šetalištem koje je prepuno ljudi po cijeli dan. Išao sam da se sastanem sa ljudima iz jednog lokalnog hotela. Onda mi je prišao mladić od 20-tak godina i zamolio za par trenutaka. Rekao sam da idem na sastanak, ali da može, i on je rekao da samo želi da mi zahvali što sam došao ovdje, dao im nadu i probudio ih tako da vjeruju da se nešto može učiniti. I onda je htio da ode, ali ja sam ga zaustavio i pitao za njegovo ime, što mi je i rekao. Pitao sam čime se bavi i rekao je da je student na muzičkoj akademiji, i da ima još dvije godine do diplome bačelora. Pitao sam šta će raditi nakon toga, a on je zastao i pogledao me na trenutak, pa odgovorio da to zavisi od mene. To mi je ostalo u glavi do dan-danas i nikad to neću zaboraviti. To je osjećaj odgovornosti koju ja preuzimam, ali takođe, a to sam mu i rekao, i oni moraju dati svoj udio u tome, moraju biti dio promjena, glasati i učestvovati u političkom procesu. Kad sam stigao u hotel i razgovarao sa jednom ženom i njenim suprugom, oni su mi htjeli dati savjet kako da doprem do širokih masa.

Ona mi je davala te savjete, a u jednom trenutku je rekla da je ona tu prije svega zato što ima kćerku koja će za dvije godine završiti fakultet, i onda je počela plakati. Znam šta je mislila – mislila je da će za dvije godine njena kćerka otići negdje u Evropu da pronade posao. I znam da je mislila da sam ja njena nada, da ću ja nekako dati njenoj kćerki nadu da ostane. Sačekao sam da se malo oporavi od emocija, a onda je rekla da jedina stvar koju želi u životu je da bude zajedno sa kćerkom. To je bilo teško, i to je trenutak kada shvatite da, bez obzira šta se dogodi, postoji obaveza da se nastavi ova borba za sve mlade ljude i sve roditelje mladih ljudi, koji ovo ne vide kao mjesto gdje žele ostariti i osnovati porodicu i boriti se za državu. Oni žele imati razlog da ostanu, oni ne žele ići, i ja sam iznenada ta nada. Osjećam izuzetnu zahvalnost i zadovoljstvo zbog toga, ogromnu odgovornost, veliki teret, ali istovremeno mi se sviđa činjenica da su oni odlučili da mi to kažu. Niko ih nije pitao za to. Sami mi prilaze. I ta gospođa je tražila sastanak, i taj mladić me zaustavio na ulici, i od tada je bilo stotine takvih razgovora. Ljudi mi zahvaljuju i vidi se nada u njihovim očima. To se uvijek dešava, na svakom skupu koji održimo, ljudi me mole da ostanem bez obzira na ishod izbora, i da radimo na ovome dugoročno. Da, prelijepo je i teško u isto vrijeme.

Clark Curtis:

To me podsjetilo na nešto drugo o čemu smo razgovarali. To ti daje ti zadovoljstvo, ali istovremeno želiš da naglasiš činjenicu da nisi samo ti u ovome. Ne radi se o tebi. Reci mi o tome.

Mirsad Hadžikadić:

Da. Glavna poenta na svim mojim skupovima, nastupima na televiziji i u razgovorima sa građanima ove države je da svi moraju preuzeti odgovornost za stanje u državi. Svi moraju napraviti prvi korak: glasati i promijeniti se. Moramo kreirati novi set vrijednosti. Ljudi prodaju svoj glas na izborima za 20 maraka. Ove postojeće stranke idu okolo i daju ljudima 20-30 maraka da glasaju za ove ili one, i ljudi to uzmu i kažu da ionako nije važno jer se ništa ne može promijeniti pa koga briga. Ja želim da im kažem da učinivši to oni ne prave uslugu svojoj državi, nego nam oduzimaju budućnost. Oni moraju preuzeti ličnu odgovornost jer jedna osoba ne može učiniti ništa. Ja preuzimam svoju odgovornost, ali oni moraju preuzeti svoju. To je prva stvar koju im kažem na svakom skupu – da preuzmu odgovornost za ovu državu, jer ako ne glasaju,

onda nemaju nikakvo pravo da kritikuju vladu. Imamo vladu kakvu zaslužujemo, imamo zemlju kakvu zaslužujemo, i ako želimo da nam bude bolje moramo nešto poduzeti u vezi toga i biti dio promjena.